

دوره پنجم

دوره فجر ۱۴۰۲

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
روابط عمومی

گفتمان انقلاب اسلامی ریشه در متن و بطن اسلام دارد

و مسلمین داشت و برای اینها می سوخت و تمام عمر تلاش کرد که اسلام را عزیز کند و روسفید، رستگار، با دلی آرام و قلبی مطمئن از این دنیا رفت و از مصادیق صاحب نفس مطمئنه در زمانه ما بود.

امام خمینی رحمته الله علیه کسی بود که هیچ تزلزلی در او پیدا نشد و در مقابل امواج سهمگین و فراز و فرودهایی که در زمانه خود درک کرد و در دوران پر تلاطم پیروزی انقلاب و انواع و اقسام دشمنی ها و فشارها، چون کوهی استوار بود و این استواری و مقاومت را به عینیت جامعه تزریق کرد و روح توحید را در زمانه دمید.

قرن بیستم قرن انقلابات و نهضت ها است، شاید قرنی نباشد که این مقدار از انقلابات اجتماعی و سیاسی در آن محقق شده باشد. از جمله انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ روسیه، انقلاب کمونیستی چین، نهضت های رهایی بخش در دنیا و حرکت های ناسیونالیسی و حتی در قلمرو دولت عثمانی بعد از جنگ جهانی اول و حرکت های استقلال طلبانه انقلاب الجزایر و استقلالش از فرانسه و ... این عصر، عصر نهضت ها، انقلاب ها و تحولات سیاسی اجتماعی بود.

انقلاب اسلامی ایران با دو ویژگی از دیگر انقلاب ها متمایز می شود: یکی وجه دینی آن است، انقلاب اسلامی انقلابی به شدت دین مدار و دینی بود و در رأس خواسته های مردم، خواسته های دینی بود و برخاسته از ایمان و دین طلبی مردم بود.

نوع ارتباط میان امت و امام رحمته الله علیه در انقلاب اسلامی، یک ارتباط عمیق بود. ویژگی دوم انقلاب اسلامی ایران، رهبر این انقلاب بود که هم شخصیت این رهبر

در طلوعه فجر چهل و پنجم، مروری می خواهیم داشته باشیم بر سخنرانی **حجت الاسلام والمسلمین احمد واعظی** در جمع مدیران و کارمندان دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم در بیت حضرت امام خمینی رحمته الله علیه در سال ۹۷ که در ادامه توجه شما را به آن جلب می کنیم:

بسم الله الرحمن الرحيم

اصول گفتمان انقلاب اسلامی ریشه در وحی و منابع دین و بطن و متن اسلام دارد، امام خمینی رحمته الله علیه با اجتهاد و اسلام شناسی خود این اصول را از متن و بطن منابع دینی استنباط کرد.

توجهات به حضرت حق، روح توحیدی و مقام عبودیت و بندگی خدا و قیام لله، امام راحل را امام کرد.

خداوند متعال این نعمت بزرگ را به ما داد که این وجود نازنین را درک کنیم و به قدر سعه وجودی و معرفتمان بهره جویی کنیم و از بیانات، کلمات و هدایت های ایشان بهره مند شویم. اگر زمانه ما با زمانه امام فاصله تاریخی ایجاد می شد، چه بسا حسرت می خوردیم.

امام خمینی رحمته الله علیه از مصادیق صاحب نفس مطمئنه در زمانه ما بود، ما شاگردان و فرزندان معنوی ایشان هستیم و ان شاء الله روسفید باشیم.

ایشان منویات عالییه ای در تعالی کلمه الله و عزت اسلام

رهبری امام راحل، اعتماد عمیق به مردم بود و وقتی مرحوم مطهری در نوفل لوشاتو به دیدن امام می رود، در برگشت می گوید من چند آمن در امام خمینی رحمه الله دیدم، حقیقتاً مؤمن به ربّش بود، به هدف و درستی راهش ایمان دارد و به مردم خود ایمان دارد. این اعتماد متقابل بین امام رحمه الله و مردم، از ویژگی های ممتاز انقلاب اسلامی است.

بزرگترین هنر حضرت امام رحمه الله را تنقیح و تألیف گفتمان انقلاب اسلامی و موفقیت در همراه کردن مردم با این گفتمان بود. امام خمینی رحمه الله با توانایی علمی، اشراف به معارف اسلامی، بینش و جهان شناسی و زمان شناسی خود گفتمان انقلاب اسلامی را تنقیح و تألیف کرد و این انقلاب به این گفتمان شناخته می شود.

* مراد از گفتمان انقلاب اسلامی، اصول اصلی انقلاب است

مراد از گفتمان انقلاب اسلامی، اصول و مقومات و مؤلفه های اصلی انقلاب اسلامی است. رأس این اصول، معنویت اسلامی مبتنی بر خدا باوری و معاد باوری است. روح اصلی و اصلی ترین اصل انقلاب اسلامی، توحید است.

امام راحل رحمه الله یک موحد حقیقی بود و قیام الله کرد و ما را به قیام الله، خدا باوری و خدا گرایی دعوت کرد. این که محور تمام کارهای ما خدا باشد و لا حول و لا قوه الا بالله العلی العظیم را باور کنیم و امام این روح را در جوانان می دمید و باور به این که ملک و ملکوت به ید قدرت الهی است و باور به این که خدا مقلب القلوب

و ویژگی های فردی او و اوج شخصیت علمی، مرجعیت علمی و جهات تقوایی و معنوی ایشان و نحوه ارتباط میان "مردم و امام" و "امت و امام" است. این نحوه ارتباط را در انقلاب های دیگر نمی بینید. هر نهضت و انقلابی یک رهبری و جریان پیش رویی دارد اما نوع ارتباط میان امت و امام در انقلاب اسلامی ارتباط خاصی است، یعنی مردم با عمق جان و ایمان خود با امام پیوند داشتند و اعتماد متقابل عمیقی میان امت و امام بود.

* امام راحل تبلور بخش بیش از هزار سال پیوند روحانیت با مردم بود

امام خمینی رحمه الله نماینده، سمبل و تجسم بخش بیش از هزار سال پیوند روحانیت با مردم بود، یعنی آن آبرو، اعتماد، جایگاهی که حوزه های علمیه، روحانیت تشیع و بزرگان از علمای تشیع در طول هزار سال اعتماد سازی و احترام سازی کرده بودند، امام راحل شخصیتی بود که یک تنه تبلور بخش و تجسد بخش این اعتماد بود، یعنی مردم در سیما، منش، راه و گفتار امام خمینی رحمه الله صداقت هزار ساله علمای ما را و پاک بازی و علم و تقوا را در ایشان متجسد می دانستند و امام را نائب الامام می دانستند.

اعتماد متقابل بین امام و مردم از ویژگی های ممتاز انقلاب اسلامی بود و هست: مردم در امام راحل آن برازندگی شخصیت و آن چیزی که رقیقه امام معصوم (ع) است را می دیدند و اگر امام معصوم (ع) حقیقت توحید، بندگی و عبودیت الهی است، امام راحل را مرتبه نازله و رقیقه این عبودیت، بندگی، خلوص و تقوا می دانستند. از آن طرف ویژگی ممتاز در

دیگر رکن گفتمان انقلاب اسلامی، عدالت طلبی و نفی تبعیض و توجه به محرومین و مستضعفین است و اصل بعدی از این اصول، صلابت در مقابل دشمن و استکبار ستیزی است که از جوهره های اصلی انقلاب اسلامی است.

مردم سالاری دینی، رکن دیگر گفتمان انقلاب اسلامی است و باور به این که مردم در نظام اسلامی جایگاه دارند و خواست و رأی مردم محترم است.

امام به مردم و به رأی مردم به عنوان امر تزیینی، نگاه ابزاری و امر تشریفاتی نگاه نمی کرد بلکه میزان را رأی مردم می دانست و به این صورت بین حاکمیت و مردم پیوند ایجاد می کرد و فاصله نمی انداخت و مردم را سهیم می کرد و به محوریت مردم ایمان داشت.

* وجه فرهنگی گفتمان انقلاب اسلامی در معرض خطر است

امروز بعد از نزدیک به چهل سال از پیروزی انقلاب اسلامی، این گفتمان در معرض کم فروغی است. البته ما در عرصه هایی موفقیت های زیادی داشته ایم که آن موفقیت ها به جای خود است.

انقلاب فراز و فرود های زیادی داشته و خطرات زیادی متوجه آن شده و تهدیدات زیادی هم شده است و فشارهای زیادی در این چهل ساله متحمل شده ایم اما خطر اصلی که متوجه انقلاب اسلامی و گفتمان آن است، وجه فرهنگی دارد و آن مسأله کم فروغ شدن این گفتمان است.

گفتمان انقلاب اسلامی از چند ناحیه تهدید می شود

می باشد و این که ان تنصراً لله ینصرکم و یثبت اقدامکم و این که نصرت الهی از آن مؤمنینی است که مؤمنانه قیام لله می کنند باورهای امام رحمته علیه بود و باورهایی است که عمر خود را روی اینها گذاشت و اساس حرکت فردی و اجتماعی امام راحل بر مدار توحید بود و موحد حقیقی بود و پرچم توحید را در زمانه ما بر افراشت.

* امام پرچم وحدت را بلند کرد

این دومین اصل گفتمان انقلاب اسلامی، مسأله وحدت کلمه و انسجام جامعه اسلامی است، امام راحل به توحید و وحدت کلمه بسیار تأکید می کرد.

امام خمینی رحمته علیه هم در سطح ملی و هم در سطح جهان اسلام مردم را به وحدت و عدم فرقه گرایی دعوت می کرد. امام راحل همیشه از اسلام یاد می کرد و در برافراشتن پرچم انقلاب، "تشیع تشیع" نمی کرد بلکه "اسلام اسلام" می کرد و امت اسلامی مخاطب امام بود و امام پرچم وحدت را بلند کرد.

رکن دیگر این گفتمان، خودباوری و عزت اسلامی است و اینکه مؤمنین عزیز باشند و به توانمندی خود باور داشته باشند و این که خودباور باشیم و پایه این استقلال به عنوان یکی از شعارهای انقلاب، خودباوری و اعتقاد به این که "ما می توانیم" است.

ما ملتی هستیم که اگر با هم متحد باشیم و اختلافات را کنار بگذاریم و ید واحد باشیم، می توانیم اهداف بلند انقلاب اسلامی را محقق کنیم و این اصلی بود که امام رحمته علیه به جامعه القا می کرد و از ارکان گفتمان انقلاب اسلامی است.

می گوید من مسلمان هستم شما نگو که مسلمان نیستی، بنا نیست که اگر کسی مسلمان خوبی است، دیگران را غیر مُسلم بداند.

همانطور که در اخلاق و امور معنوی کند و تند و قوی و ضعیف داریم، در فضای انقلاب نیز این چنین است.

ما چه نفعی می بریم که اگر به همه بگوییم انقلابی نیستی و ما انقلابی هستیم؟ یعنی با یک نگاه تنگ و تفسیر مزین از انقلاب و انقلابی بودن و فقط جناح خود را داخل و در حریم انقلاب دانستن و دیگران را خارج دانستن است.

* جوهره انقلاب اسلامی مستلزم غیریت سازی با دشمنان انقلاب است

انقلاب اسلامی با دشمنان انقلاب، استکبار و اذنان آنها غیریت سازی می کند. جوهره انقلاب اسلامی مستلزم غیریت سازی است اما نه غیریت سازی در درون ملت و مجموعه انقلاب.

اینکه اسلام و انقلاب و پیروی رهبری بودن را چنان مضیق تعریف کنیم که ملت و جامعه اسلامی را "شقه شقه" کنیم، بر هم زدن وحدت و انسجام ملی و بزرگترین خطر انقلاب اسلامی است.

حجت الاسلام والمسلمین واعظی به بخشی از بیانات امام خمینی رحمته الله علیه پیرامون وحدت پرداخت و گفت: بارها از امام راحل شنیدیم که پیروزی انقلاب مدیون توحید و وحدت کلمه بود و نباید وحدت کلمه را شکست و اختلاف انداخت.

و برخی از اصولی که برشمرده شد، در این چهل سال دچار افت و خیز و کم فروغی شده است.

آیا موفق شده ایم که عدالت محوری و توجه به محرومان و مستضعفان که در بیان حضرت امام بود را مستقر کنیم؟ گفت: متأسفانه در ابعاد مختلف فاصله داریم.

در وجه فرهنگی، گفتمان انقلاب اسلامی از دو ناحیه اصلی در خطر است: یکی از ناحیه مدعیان انقلاب است که پرچم انقلابی گری را بلند می کنند و خود را متولیان انقلاب می دانند و دیگری از ناحیه کسانی است که به نام تغییر شرایط و این که جامعه امروز ایران با جامعه چهل سال گذشته متفاوت است و این که تغییراتی اتفاق افتاده و شرایط فرق کرده و جامعه متحول شده، علم تجدید نظر طلبی نسبت به گفتمان انقلاب اسلامی بلند می کنند و به اسم لزوم توسعه، پیشرفت و هم نوا شدن با تغییرات و توجه به عصر و زمانه خواهان تجدید نظر در برخی از اصول و ارکان انقلاب اسلامی می شوند.

خطری که از ناحیه مدعیان انقلاب و انقلابی گری و متولیان انقلابی بودن است، خطر تنگ نظری و عجب سیاسی و انقلابی است، علمای اخلاق یکی از رذایل را عجب می دانند؛ کسی که دچار عجب می شود، خود را بهتر از دیگران می داند.

در فضای سیاسی و انقلابی با افرادی مواجه هستیم که عجب سیاسی و انقلابی دارند و تنها خود را انقلابی می دانند.

خلف صالح ایشان رهبر معظم انقلاب تأکید بر جذب حداکثری می کنند و قرآن نیز می فرماید که اگر کسی

اصول و مؤلفه های انقلاب اسلامی در واقع محتوای اسلام ناب و راستین است که امام حجرت الله علیه از غبار عصر و زمانه این غبار تاریخی را زدود و این اصول ناب را با بیان و بنان خود برای جامعه تبیین کرد.

*وظیفه دفتر تبلیغات اسلامی به عنوان نهاد انقلابی

دفتر تبلیغات اسلامی به عنوان نهاد انقلابی و نهاد برآمده از ولایت و نهادی که حضرت امام حجرت الله علیه تأسیس کردند و در سال های حیات خود پشتیبانی می کردند و اکنون در طی سال های رهبری مقام معظم رهبری، ایشان پشتیبان این نهاد هستند و حکم ما و هیأت امنای ایشان می دهند.

باید راجع به این گفتمان انقلاب اسلامی فرهنگ سازی کنیم و جامعه را روشن کنیم و در جهت تحقق این اصول، حرکت علمی و فرهنگ سازی کنیم.

این دفتر باید وجه همت خود را صیانت از گفتمان انقلاب اسلامی و ارزش ها و اصول انقلاب اسلامی قرار دهد و این ها ارزش ها و اصول بنیادین دین ما است و ارتقای فرهنگ دینی و انقلابی و ایجاد رشد در فرهنگ عمومی و سیاسی جامعه اولین وظیفه ما است.

هدف دوم، کمک به تحقق حکمرانی خوب و مطلوب اسلامی است و آن آرمان ها و اصول انقلاب اسلامی باید محقق شود و در جامعه مستقر شود و ابزار استقرار این اصول انقلاب اسلامی حکمرانی خوب است یعنی نظام مدیریت و اجرای کشور در همه رده ها باید در خدمت یک حکمرانی خوب قرار گیرد و حوزه و روحانیت و

هر کسی و در هر رده ای و مسئولیتی و به هر بهانه ای اختلاف افکنی کند و جامعه را "شقه شقه" کند، در جهت تضعیف انقلاب اسلامی حرکت کرده است.

باید جامعه را به سمت وحدت بکشانیم و مردم را همدل و امیدوار کنیم، هیچ چیز برای مردم یأس آورتر و رنج آورتر از اختلاف مسئولین و اختلافات بین جریانات سیاسی و مذهبی نیست.

به برکت این انقلاب باید دل ها را به هم نزدیک کنیم و چتر انقلاب را گسترده کنیم و غیریت سازی را با دشمنان انقلاب انجام دهیم، نه با خودی ها و اجزای ملت.

*گفتمان انقلاب اسلامی ریشه در متن و بطن اسلام دارد

خطر دوم، از ناحیه تجدید نظر طلب ها است، کسانی که با ژست روشن فکری و زمان شناسی و این که جامعه تغییر کرده و جوان امروز جوان دیروز نیست و انقلابیون دیروز اکنون به حاشیه رفته اند و یا در اقلیت هستند، با این حرف ها خواهان تجدید نظر در برخی از اصول و ارکان گفتمان انقلاب اسلامی هستند، غافل از این که گفتمان انقلاب اسلامی ریشه در متن و بطن اسلام دارد.

اصولی که بر شمرده شد، اصول ساخته و پرداخته یک برهه تاریخی نیست، بلکه اصولی است که ریشه در وحی، منابع دین، بطن و متن اسلام دارد و اگر گفتیم که امام تألیف کرد نه اینکه امام اینها را اختراع کرد و قرار داد، بلکه با اجتهاد و اسلام شناسی خود این اصول را از متن و بطن منابع دینی استنباط کرد.

نهادهایی مثل دفتر تبلیغات اسلامی باید مددکار این حکمرانی خوب باشد.

* نهادهای علمی و معرفتی حوزوی و دانشگاهی باید نیازهای فکری نظام را پاسخ دهند

اگر حکمرانی و مدیریت مطلوب مبتنی بر عقلانیت، علم، معرفت، اسلام شناسی و فقاہت است، این ارکان را نخبگان علمی جامعه (حوزوی و دانشگاهی) تأمین کنند و دفتر تبلیغات اسلامی باید هم ظرفیت علمی خود را برای رفع این نیازهای معرفتی و علمی به میدان بیاورد و هم ظرفیت علمی حوزه را به حرکت در بیاورد و در تعامل با دانشگاه های کشور و افراد متعهد و خبره دانشگاهی کمک کنیم تا نیازهای معرفتی حاکمیت برآورده شود و شاهد یک حکمرانی خوب باشیم.

علیرغم همه مشکلات و نابسامانی ها و بی خردی ها که در این چهل ساله در این اختلاف افکنی ها و بی توجهی ها به اصول و ارکان انقلاب شاهد بوده ایم، اما از امام و رهبری آموختیم و می آموزیم که امیدوار به رحمت و نصرت الهی باشیم و بدانیم و باور داریم که دعای خیر امام زمان (عج) پشتیبان این نهضت و راه و ملت مظلوم است، به شرط این که با هم و تحت لوای رهبری باشیم و ولایت فقیه را تنها نگذاریم و عاقلانه، عالمانه و مجدانه در مسیر تحقق اهداف انقلاب اسلامی باشیم.

اگر این مملکت امنیت و آرامشی دارد و توفیق برای تلاش و خدمت به دین داریم، به برکت امام راحل و شهدا و ایثار ایثارگران است.

همیشه در بیرون تبلیغات میکردند که «ایران میخواهد انقلاب را صادر کند»، بنده یک وقتی در نماز جمعه گفتم بحث صدور انقلاب ما مثل صدور انقلاب در بعضی از انقلابهای دیگر نیست؛ انقلاب ما مثل بوی گل است، مثل هوای بهاری است، کسی نمیتواند جلوی او را بگیرد؛ پخش میشود. وقتی شما یک باغ پُر از گل اینجا دارید، همسایه‌ها، اطراف، از این بوی گل استفاده میکنند، کسی جلوی او را نمیتواند بگیرد؛ و این اتفاق افتاد؛ در کشورهای دیگر، ملت‌ها بیدار شدند. ما قصد این را نداشتیم که در یک کشوری کودتا کنیم، حکومتش را عوض کنیم؛ نه، ما دنبال این مسئله نبودیم، اما انقلاب ما به طور طبیعی دل‌های ملت‌های همسایه‌ی ما را، دل‌های ملت‌های منطقه‌ی ما را دگرگون کرد، تغییر داد، روی آنها اثر گذاشت.

بیانات امام خامنه‌ای (مد ظله العالی)

در دیدار با بسیجیان

۱۴۰۱/۰۹/۰۵

